

14.11.80
ה'תש"ל

● ד"ר ישראל אלדד

גם זו נוסטלגיה?

כבר הערתי בטור זה על גל הנוסטלגיה העובר עלינו ל"ארץ ישראל הקטנה". היו זמנים, היו...
וגל מכה גלים. השבוע מודיע עיתון ערב אף בכותרת על "ערב של נוסטלגיה וזכרונות בקיבוץ בארות יצחק".
לרגל מה? לרגל ארבעים שנה ל...טיבוע סטרומה".
עד כדי כך?

קרטר והמשך

ב"ידיעות אחרונות" של ערב שבת ראיין רפאל בשן את אבא אבן. בראיון בולט הדיפולומט המנוסה האומר ואינו אומר. למרות כשרונו זה ניכרת מחלקו הראשון של הראיון האכזבה. לא חלילה שיאמר מלה רעה על רייגן. הרי אין ספק אצלו שמחר-מחרתיים יופיע אצלו כשליח ישראל, אך מכיוון שנבון ואחראי הוא יותר מעזר וייצמן (זה לא הרבה עדיין), הוא מסתייג במפורש מהתייצבותו של עזר וייצמן לצדו של אחי-בילי (האחריות על הביטוי שלי כמובן ולא חלילה של אבא אבן). אבל אינו מניח לפגוע בידיותו של קארטר. אל נשכח, אומר הוא, מה שקארטר נתן לנו:
חוזה שלום עם מצרים וסיוע כלכלי בסך שלושה מיליארד דולר. - והמסקנה:
אם רייגן יסייע לנו להשיג הסכם שלום עם מדינות ערב האחרות ושלושה מיליארד דולר - אברך בכל לבי על כהונתו.
חזון המועמד לשר חוץ בממשלת המערך, השם והבוחר ישמרנו! רק כמה הסתייגויות מציונו זה ומחזונו זה:
א. חוזה השלום שקארטר "נתן" לנו - בניסוחו הסופי - נסחט מאתנו על ידו.
ב. אילו זכה קארטר ונבחר בשניה היה סוחט אותנו במכבש כפול ומשולש להמשך הוויתורים עד שואה.
ג. מידינו ועל חשבוננו הוא קיבל את מצרים כבסיס צבאי זה שווה משהו יותר משלושה מיליארד דולר, שלא לשכוח שמענקים בצורות שונות קיבלנו מארה"ב גם של ניקסון.
ד. אם חוזה שלום זה שקארטר "נתן" לנו הוא הדגם עליו ממליץ אבא אבן באזני הנשיא הבא על מנת שיזכה - רייגן בברכתו של אבא אבן - אבוי לנו - פירושו המשך ההתפרקות מעמדות יסוד של ארץ ישראל ובטחון ישראל. כל תקוותנו בכך שקארטר לא ישמש לו דגם לרייגן בהתייחסותו לישראל, גם אם זה יעלה לנו - כפי שמנבאים זאת על סמך המדיניות הרייגנית נגד הקצבות חוץ רבות מדי - בכך וכך דולרים. פחות דולרים, ייתכן, פחות דם שלנו - ודאי.
ואחרון אחרון, חו הצדקתן היחידה של קארטר: כל טיעוננו לא נגדו כי אם נגד ממשלת ישראל שנכנעה לו.

רוחות אכזב

אנו מכירים בארץ, ביחוד במרחבים הדרומיים המדבריים. לכיוון מצריים, את נחלי האכזב. עתה נתגלו לרבים גם רוחות האכזב. הכוונה לשכבת האינטלקטואלים המצריים שאנשי רוח מסויימים אצלנו תלו את תקוותיהם בהם כמלאכי השלום. בסוף אוקטובר פרסם בהרחבה רבה האלוף (מיל.) הר"אבן את סיפור הקשרים שקשר הוא יחד עם רעייתו הסופרת שולמית הר"אבן עם קבוצת אינטלקטואלים מצריים. קיימו סמינר ממושך בקהיר והחליטו לערוך מפגש שני בישראל. נקבע תאריך, והנה לפתע פתאום מודיעים המושיעים המצריים שלא יבואו בגלל "התנהגותם של ממשלתכם ושל הפרלמנט שלכם".

והר"אבן איננו מסתיר את אכזבתו ואף מרשה לעצמו לראות בכך סימנים ל"כזב השלום" שהוא שבפי אותם אינטלקטואלים. והוא מפרסם את חלקם של המכתבים שקיבל.

הדבר הבולט ביותר, ועל כך אין הר"אבן מעיר, היא אותה א-סימטריה בינו ובין בר-דברו בראש הקבוצה המצרית פרופ' שולאן, שהוא הר"אבן פועל לפי רוחו ומצפונו ואף בניגוד לקו ממשלת ישראל, בעוד שהללו שם מקבלים הוראות ומקפלים את מפרשי השלום שלהם (פרופסורים!) לפי כל רמז מגבוה. יותר מכך: אם אתה שומע משם גם קול נגד סאדאת, הרי זה תמיד אך ורק מכיוון האופוזיציה הלאומנית או הדתית, או אף השמאלית, אך תמיד מצד אלה המתנגדים להסכם עם ישראל. אותו פרופסור של הר"אבן פונה במפורש ותובע ממנו, מהר"אבן וידידיו "שוחרי השלום" להשפיע על ממשלת בגין, בלי בושה, שהרי לא ישמע במצרים קולו של מצרי אינטלקטואל שיאמר לו למשל לסאדאת: תשאיר את תושבי ימית במקומם, או: בכל זאת ירושלים יהודית היתה ורובה יהודי, או שמא: נדאג למצרים ולא לפלשתנאים. לא יעז אף אחד, כמובן.

והנה באותו מכתב תשובה של הפרופסור המצרי אתה מוצא גם ניסוח כזה: "יש להכיר בזכויותיהם של המצרים, הישראלים, הפלשתנאים" ואין זה מקרה - והר"אבן אינו מעיר על כך - שמדובר פה ב"ישראלים" ולא ביהודים. וההבדל ברור על רקע המשפט הזה במכתב: "יש לשאוף להקמת מדינה אשר תכלול את שניכם (הפלשתנאים והישראלים). מה המרחק מכאן לנוסחת המדינה הפלשתינאית החילונית בכל הארץ?

וכשאתה בודק את דברי האינטלקטואלים ההם על יעודה של מצרים בקרב הערבים בכל המרחב, אתה לומד על נקלה לדעת: הנאצריזם לא נעלם שם.

ואלה הם הפרטנרים של ראשי "שלום עכשיו" שלנו.

איכפת לו

אפשר להבין ללבם של המאוכזבים ממפלתו של קארטר אצלנו, אבל מכאן עד להתעלמות מהעובדה החיובית שחלק ניכר מיהודי ארה"ב העניש את קארטר על עמדותיו העוינות כלפינו והצביע נגדו אם במישרין אם בעקיפין על ידי הימנעות בניגוד למסורת "הדמוקרטיית" בקרבם, הדרך רחוקה. על כל פנים - גם אם לא רחוקה, מלאה שנאה ורשעות וגם טפשות מבחינה ציונית וישראלית פשוטה.